

خداشناسی

۱. امام عسکری علیه السلام :

اللَّهُ هُوَ الَّذِي يَتَأَلَّهُ إِلَيْهِ عِنْدَ الْحَوَائِجِ وَالشَّدَائِدِ كُلُّ مَخْلُوقٍ ، عِنْدَ انْقِطَاعِ الرَّجَاءِ مِنْ كُلِّ مَنْ دُونَهُ .
 الله ، هموست که هر آفریده ای به هنگام نیازها وسختیها و امید برکنندن از هر که جز او ، بدو پناه می برد.

بحار الانوار جلد ۳ ص ۴۱ ح ۱۶

تعیین امام بعد از خود

۲. امام عسکری علیه السلام :

وقد سُئِلَ عَنِ الْحِجَّةِ وَالْإِمَامِ بَعْدَهُ : أَبِي مُحَمَّدٍ ، وَهُوَ الْإِمَامُ وَالْحُجَّةُ بَعْدِي ، مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْهُ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً . أَمَا إِنَّ لَهُ غَيْبَةً يَحَارُ فِيهَا الْجَاهِلُونَ ، وَيَهْلِكُ فِيهَا الْمُبْطِلُونَ ، وَيَكْذِبُ فِيهَا الْوَقَاتُونَ ، ثُمَّ يَخْرُجُ فَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى الْأَعْلَامِ الْبَيْضِ تَخْفِقُ فَوْقَ رَأْسِهِ بِتَجْفِ الْكُوفَةِ .

امام عسکری علیه السلام . در پاسخ به پرسش از حجّت و امام بعد از ایشان . : فرزندم محمد ، اوست امام و حجّت پس از من . هر که بمیرد و او را نشناسد به مرگ جاهلی مرده است . بدانید که او را غیبی است که جاهلان درباره آن سرگشته شوند و باطل گرایان به نابودی افتند . کسانی که (برای ظهور او) زمان تعیین کنند دروغ گویند . پس از آن غیبت ظهور می کند . گوی پرچمهای سفید را می بینم که در نجف کوفه برفراز سر او در اهتزازند.

بحار الانوار : ۵۱ / ۱۶۰ / ۷

انس با خدا

۳. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ أَنَسَ بِاللَّهِ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ .

هر که با خدا همدم شود با مردم خو نگیرد.

الدرّة الباهرة : ۴۳

بلا و نعمت

۴. امام عسکری علیه السلام :

مَا مِنْ بَلِيَّةٍ إِلَّا لِلَّهِ فِيهَا نِعْمَةٌ تُحِيطُ بِهَا .

هیچ گرفتاری و بلایی نیست مگر آن که نعمتی از خداوند آن را در میان گرفته است.

بحار الانوار جلد ۷۸ ص ۳۷۴ ح ۳۴

جدال نیکو

۵. امام عسکری علیه السلام :

ذَكَرَ عِنْدَ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامِ الْجِدَالَ فِي الدِّينِ ، وَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْأُئِمَّةَ الْمُعْصومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَدْ نَهَوْا عَنْهُ ، فَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَمْ يَنْهَ عَنْهُ مَطْلَقًا ، لَكِنَّهُ نَهَى عَنِ الْجِدَالِ بِغَيْرِ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ .

امام عسکری علیه السلام : در حضور امام صادق علیه السلام درباره جدال کردن در دین و این که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیه السلام از این کار نهی کرده اند ، سخن به میان آمد ، حضرت صادق علیه السلام فرمود : از جدال کردن به طور مطلق نهی نشده ، بلکه از مجادله کردن با روشی جز روش نیکوتر نهی شده است.

بحار الانوار جلد ۲ ص ۱۲۵ ح ۲

زیبایی درونی و بیرونی

۶. امام عسکری علیه السلام :

حُسْنُ الصُّورَةِ جَمَالٌ ظَاهِرٌ ، وَحُسْنُ الْعَقْلِ جَمَالٌ بَاطِنٌ .

نکویی صورت زیبایی ظاهر است و نکویی خرد زیبایی درون.

أعلام الدین : ۳۱۳

نشانه نادانی

۷. امام عسکری علیه السلام :

مِن الْجَهْلِ الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ .

خنده ای که از روی تعجب نباشد نشانه نادانی است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۱۲۱

کینه توزی

۸. امام عسکری علیه السلام :

أَقْلُ النَّاسِ رَاحَةَ الْحَقْوَدُ .

کم آسایش ترین مردم ، انسان کینه توز است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۱۵۶

حقوق برادران

۹. امام عسکری علیه السلام :

أَعْرِفُ النَّاسَ بِحُقُوقِ إِخْوَانِهِ وَأَشَدُّهُمْ قِضَاءً لَهَا أَعْظَمُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا .

آن که به حقوق برادران خود آشناتر باشد و در رعایت کردن آنها کوشاتر ، نزد خداوند ارجمندتر است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۱۶۰

والا تر از مرگ و زندگی

۱۰. امام عسکری علیه السلام :

خَيْرٌ مِنَ الْحَيَاةِ مَا إِذَا فَقَدْتَهُ أُبْغِضْتَ الْحَيَاةَ ، وَشَرٌّ مِنَ الْمَوْتِ مَا إِذَا نَزَلَ بِكَ أُحْبِبْتَ الْمَوْتَ .

بهتر از زندگی ، آن چیزی است که هرگاه آن را از دست دهی ، از زندگی بیزار شوی و بدتر از مرگ ، آن چیزی است که هرگاه بدان گرفتار آیی ، آرزوی مرگ کنی.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۱۷۰

معنای بسم الله

۱۱. امام عسکری علیه السلام :

فِي تَفْسِيرِ الْبِسْمَلَةِ : اللَّهُ ، هُوَ الَّذِي يَتَأَلَّهُ إِلَيْهِ عِنْدَ الْحَوَائِجِ وَالشَّدَائِدِ كُلُّ مَخْلُوقٍ عِنْدَ انْقِطَاعِ الرَّجَاءِ مِنْ كُلِّ مَنْ هُوَ دُونَهُ ، وَتَقَطُّعِ الْأَسْبَابِ مِنْ جَمِيعِ مَنْ سِوَاهُ .

امام عسکری علیه السلام . در تفسیر «بسم الله الرحمن الرحيم» . : الله هموست که هر مخلوقی در هنگام نیازها و گرفتاریها وقتی امیدش از همه ، جز او ، قطع می شود ورشته هر سببی ، جز او ، بریده می گردد ، به او روی می آورد.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۱۸۰

اهمیت واجبات

۱۲. امام عسکری علیه السلام :

لَا يَشْغَلُكَ رِزْقٌ مَضمُونٌ عَنْ عَمَلٍ مَفْرُوضٍ .

روزی ضمانت شده ، تو را از کارهای واجب باز ندارد.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۲۳۴

آثار قبر امام

۱۴. امام عسکری علیه السلام :

لَأَبِي هَاشِمٍ الْجَعْفَرِيُّ : قَبْرِ بَسْرٍ مَنْ رَأَى أَمَانٌ لِأَهْلِ الْجَانِبَيْنِ .

امام عسکری علیه السلام . خطاب به ابو هاشم جعفری . : قبر من در بَسْرٍ مَنْ رَأَى (سامرا) مایه امن وامان ساکنان هر دو طرف (فرات) است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۲۵۸

اندازه بخشش

۱۵. امام عسکری علیه السلام :

إِنَّ لِلسَّخَاءِ مِقْدَارًا ، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ سَرْفٌ .

همانا بخشندگی را اندازه ای است ، که اگر از آن فراتر رود اسراف است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۲۷۰

اندازه شجاعت

۱۶. امام عسکری علیه السلام :

إِنَّ ... لِلشَّجَاعَةِ مِقْدَارًا ، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ تَهَوُّرٌ

همانا شجاعت ، اندازه ای دارد که اگر از آن فراتر رود بی باکی است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۲۹۲

شکرگذاری نعمت

۱۷. امام عسکری علیه السلام :

لَا يَعْرِفُ النَّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ ، وَلَا يَشْكُرُ النَّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ .

(قدر) نعمت را نشناسد مگر سپاسگزار و شکر نعمت نگذارد مگر آن که (قدر) نعمت را شناسد.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۳۰۲

حکمت روزه

۱۸. امام عسکری علیه السلام :

لَمَّا سُئِلَ عَنْ عِلَّةِ وُجُوبِ الصَّوْمِ : لِيَجِدَ الْعَيْشُ مَسَّ الْجُوعِ ؛ فَيَمُنَّ عَلَى الْفَقِيرِ

امام عسکری علیه السلام . در بیان علت واجب شدن روزه . : تا توانگر ، درد گرسنگی را بچشد و در نتیجه به نیازمند کمک کند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۳۳۶

شناخت مردم

۱۹. امام عسکری علیه السلام :

الْوَحْشَةُ مِنَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ الْفِطْنَةِ بِهِمْ

کناره گرفتن از مردم ، به اندازه شناخت از آنهاست.

بحار الانوار ج : ۷۰ ص ۱۱۱ ح ۱۴

خواهش و خواری

۲۰. امام عسکری علیه السلام :

ما أَفْتَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةً تُدِلُّهُ .

چه زشت است در مؤمن خواهشی باشد که او را به خواری کشاند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۳۴۴

۲۱. امام عسکری علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَرَى رَسُولَهُ بِقَلْبِهِ مِنْ نُورِ عَظَمَتِهِ مَا أَحَبَّ

خداوند تبارک و تعالی از نور عظمت خویش ، چندان که دوست داشت ، به قلب رسول خود نمایاند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۳۶۸

عزت و ذلت در گرو حق

۲۲. امام عسکری علیه السلام :

مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزًا ذَلًّا ، وَلَا أَحَدٌ بِهِ دَلِيلٌ إِلَّا عَزَّ .

هیچ عزتمندی حق را فرو نگذاشت ، مگر این که به ذلت افتاد و هیچ ذلیل و ناتوانی حق را نگرفت مگر این که عزیز و نیرومند شد.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۳۷۸

دانشمند بد

۲۳. امام عسکری علیه السلام :

فِي صِبْغَةِ عُلَمَاءِ السُّوءِ : وَهُمْ أَضْرُّ عَلَى ضُعْفَاءِ شِيعَتِنَا مِنْ جَيْشِ يَزِيدَ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَأَصْحَابِهِ ، فَإِنَّهُمْ يَسْلُبُونَهُمُ الْأَرْوَاحَ وَالْأَمْوَالَ ، وَهَؤُلَاءِ عُلَمَاءُ السُّوءِ ... يُدْخِلُونَ الشُّكَّ وَالشُّبْهَةَ عَلَى ضُعْفَاءِ شِيعَتِنَا فَيُضِلُّونَهُمْ .

در وصف علمای بدکردار : زیان آنها برای شیعیان ناتوان (و آسیب پذیر) ما بیشتر از زیان سپاه یزید برای حسین بن علی علیهما السلام و یاران اوست ؛ زیرا آنها جان و مال ایشان را گرفتند و این علمای بدکردار ... در دل شیعیان ناتوان ما شک و شبهه می اندازند و گمراهشان می کنند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۰۴

سفر الهی

۲۴. امام عسکری علیه السلام :

إِنَّ الْوُصُولَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَفَرٌ لَا يُدْرِكُ إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ .

رسیدن به خداوند عز و جل ، سفری است که جز با نشستن بر مرکب شب ، پیموده نشود.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۶۴

اندازه میانه‌روی

۲۵. امام عسکری علیه السلام :

إِنَّ ... لِلْاِقْتِصَادِ مِقْدَارًا ، فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ بُخْلٌ

میانه روی اندازه ای دارد ، که اگر از آن فراتر رود بخل است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۶۶

قضای الهی

۲۶. امام عسکری علیه السلام :

إِذَا كَانَ الْمَقْضَى كَاتِبًا فَالضَّرَاعَةُ لِمَاذَا ؟ !

اگر قضای الهی در کمین است ، دیگر ضعف و زیونی چرا ؟.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۶۸

حالت‌های قلب

۲۷. امام عسکری علیه السلام :

إِذَا نَشِطَتِ الْقُلُوبُ فَأَوْدِعْهَا (فَأَوْدِعُوهَا) ، وَإِذَا نَفَرَتْ فَوَدِّعُوهَا .

هر گاه دل ها با نشاط اند (علم و معرفت) را به آنها واسپارید و هر گاه گریزان اند ، آنها را واگذارید .

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۷۴

تقلید آگاهانه و ناآگاهانه

۲۸. امام عسکری علیه السلام :

الإمام العسکریُّ علیه السلام بعد تقبیح تقلید عوام اليهود لعلماء الفسقه : فَمَنْ قَلَّدَ مِنْ عَوَامِنَا مِثْلَ هَؤُلَاءِ الْفُقَهَاءِ فَهَمُّ مِثْلِ الْيَهُودِ الَّذِينَ ذَمَّهُمُ اللَّهُ ، بِالتَّقْلِيدِ لِقِسْقِهِمْ . فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَانِتًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالِفًا عَلَى هَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ ، وَذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا بَعْضُ الْفُقَهَاءِ الشَّيْعَةِ لَا جَمِيعَهُمْ

امام عسکری علیه السلام . بعد از تقبیح تقلید عوام یهود از علمای فاسقشان . : اگر (مسلمانان) از چنین فقهای تقلید کنند، مانند همان یهودیانی هستند که خداوند آنان را به سبب تقلید و پیروی از فقهای فاسق و بدکارشان نکوهش کرده است . اما هر فقیهی که خویشترند و نگاهبان دین خود باشد و با هوای نفسش بستیزد و مطیع فرمان مولایش باشد ، بر عوام است که از او تقلید کنند و البته این ویژگیها را تنها برخی فقهای شیعه دارا هستند ، نه همه آنها .

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۷۸

دروغ

۲۹. امام عسکری علیه السلام :

جُعِلَتْ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكُذْبُ .

(همه) پلیدیها در يك خانه نهاده شده وکلید آن ، دروغ قرار داده شده است .

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۴۸۴

ستایش نابجا

۳۰. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ مَدَحَ غَيْرَ الْمُسْتَحِقِّ فَقَدْ قَامَ مَقَامَ الْمُتَّهَمِ .

هر کس فردی را که استحقاق ستایش ندارد بستاید ، خود را در مقام اتهام و بدگمانی قرار داده است .

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۵۰۸

پرهیز از مجادله و شوخی

۳۱. امام عسکری علیه السلام :

لَا تُنَازِرْ فِيذَهَبِ بَهَاؤِكَ ، وَلَا تُنَازِحْ فِيجُرْأَ عَلَيْكَ .

مجادله مکن که احترامت از بین می رود وشوخی مکن که بر تو گستاخ می شوند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۵۱۲

مذمت خواب زیاد

۳۲. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ أَكْثَرَ الْمَنَامَ رَأَى الْأَحْلَامَ

هرکه زیاد بخوابد ، خواب های پریشان بیند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۵۷۴

فروتنی

۳۳. امام عسکری علیه السلام :

التَّوَّاضِعُ نِعْمَةٌ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهَا .

فروتنی ، نعمتی است که به آن حسادت نمی شود.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۵۹۶

چگونگی اندرز دادن

۳۴. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ ، وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ .

هرکه برادر خود را پنهانی اندرز دهد ، او را آراسته است وهر که در برابر دیگران موعظه اش کند ، او را لگه دار کرده است.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۶۰۰

پروای از مردم

۳۵. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ لَمْ يَتَّقِ وُجُوهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ .

هرکه از چهره های مردم پروا نکند ، از خداوند پروا نمی کند.

«منتخب میزان الحکمة» صفحه ۶۰۶

تفاوت دانا و احمق

۳۶. امام عسکری علیه السلام :

قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي قَمِيهِ ، وَقَمُ الْحَكِيمِ فِي قَلْبِهِ .

دل احمق در دهانش و دهان حکیم در دلش است.

تحف العقول : ص ۴۸۹

نادانی و بردباری

۳۷. امام عسکری علیه السلام :

الْجَهْلُ حَصْمٌ ، وَالْجِلْمُ حُكْمٌ .

نادانی ، دشمن است و بردباری ، حکمت.

النزة الباهرة : ص ۴۴ ،

ضعیف‌ترین دشمن

۳۸. امام عسکری علیه السلام :

أَضْعَفُ الأَعْدَاءِ كَيْدًا مَنْ أَظْهَرَ عَدَاوَتَهُ .

سست اندیش ترین دشمنان، کسی است که دشمنی خود را آشکار سازد.

اعلام الدین : ۳۱۳ .

شبیهِ معجزه

۳۹. امام عسکری علیه السلام :

رِيَاضَةُ الْجَاهِلِ وَرَدُّ الْمُعْتَادِ عَنِ عَادَتِهِ كَالْمُعْجِزِ .

پروراندن نادان و ترك دادن کسی از عادتش، کاری معجزه آساست.

تحف العقول : ۴۸۹ .

نشانه‌های مؤمن

۴۰. امام عسکری علیه السلام :

عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ حَمْسٌ : صَلَاةُ الْحَمْسِينَ ، وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ ، وَ التَّحَنُّمُ فِي الْيَمِينِ ، وَ تَعْفِيرُ الْجَبِينِ ، وَ الْجَهْرُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .

نشانه های مؤمن پنج چیز است: پنجاه رکعت نماز ، زیارت اربعین، انگشت در دست کردن، پیشانی بر خاک نهادن و آشکارا گفتن «بسم الله الرحمن الرحيم.»

مصباح المتجید : ۷۸۸

استمداد از خدا

۴۱. امام عسکری علیه السلام :

مِنْ دُعَائِهِ فِي الصَّبَاحِ . : وَأَعْيَى عَلَى اسْتِغْفَارِكَ وَاسْتِقَالَتِكَ ، قَبْلَ أَنْ يَفْتَى الأَجْلُ ، وَ يَنْقَطِعَ الأَمَلُ .

از دعای ایشان در صبحگاه : کمکم فرما تا از تو آمرزش و پوزش بخواهم ، پیش از آن که عمر به سرآید و امید ، قطع شود.

مُهَجِّجُ الدَّعَوَاتِ : ص ۳۳۳

نتیجه گستاخی کودک

۴۲. امام عسکری علیه السلام :

جُرْأَةُ الوَلَدِ عَلَى الوَالِدِ فِي صِبْغِهِ تَدْعُو إِلَى العُقُوقِ فِي كِبَرِهِ .

امام عسکری علیه السلام : گستاخی فرزند بر پدرش در خردسالی، به نافرمانی او در بزرگسالی می انجامد.

تحف العقول : ۴۸۹

سرانجام خوبی و بدی

۴۳. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ يَزْرَعُ خَيْرًا يَحْصِدُ غِبْطَةً ، وَ مَنْ يَزْرَعُ شَرًّا يَحْصِدُ نَدَامَةً .

هرکه خوبی بکارد شادمانی بدرد و هرکه تخم بدی بپاشد، پشیمانی درو کند.

میزان الحکمه جلد دوازدهم، صفحه ۲۰۲

بخشش به موقع

۴۴. امام عسکری علیه السلام :

مَنْ لَمْ يُحْسِنْ أَنْ يَمْنَعَ لَمْ يُحْسِنْ أَنْ يُعْطَى .

کسی که نبخشیدن [به جا] را بلد نباشد، بخشیدن به موقع را نیز بلد نیست.

بحار الأنوار : ۴/۳۸۰/۷۸ .

بهترین برادران

۴۵. امام عسکری علیه السلام :

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ ، وَذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ .

بهترین برادرانت ، کسی است که خطایت را فراموش کند و از نیکوکاریات در حقّ خودش یاد کند.

اعلام الدین : ۳۱۳